

РЕЦЕНЗИЈА
НА РАКОПИСОТ - СКРИПТА „ОРТОПЕДИЈА СО ТРАУМАТОЛОГИЈА”
ОД ДОЦЕНТ Д-Р ЈАСМИН ЦИРИВИРИ, ФАКУЛТЕТ ЗА МЕДИЦИНСКИ НАУКИ,
УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ” ВО ШТИП

Врз основа на одредбите од Статутот и Правилникот за единствените основи за остварување на издавачката дејност на Универзитет „Гоце Делчев” во Штип, како и Одлуката бр.2002-36/38 од 252. редовна седница на Наставно-научниот совет на Факултет за медицински науки, одржана на ден 1.2.2021 година, избрана е Рецензентска комисија во состав:

- д-р **Мирче Симеонов**, редовен професор во пензија;
- д-р **Љупчо Каревски**, редовен професор во пензија
за изготвување на извештај, рецензија на приложениот ракопис „Скрипта Ортопедија со трауматологија” од доцент д-р Јасмин Циривири, наменет за студентите од прв циклус на студии при Факултет за медицински науки на Универзитет „Гоце Делчев” во Штип.

По прегледот на ракописот Комисијата до Наставно-научниот совет на Факултет за медицински науки го поднесува следниот

ИЗВЕШТАЈ

Општи податоци за ракописот: Учебното помагало „Скрипта –Ортопедија со трауматологија“ е намената за студентите од студиските програми Општа медицина, Медицински сестри и Физиотерапевти по предметот Ортопедија со трауматологија кои студентите го слушаат во деветтиот, односно петтиот семестар со вкупен расположлив фонд на време 2 ЕКТС x 30 часови= 60 часови, од кои за предавања-теоретска настава се предвидени 20 часови, за вежби 20 часови, и по десет часа за проектни задачи и самостојни задачи, како и 60 часови за домашно учење или неделно два часа теоретска настава и два часа практични вежби. Скриптата „Ортопедија со трауматологија“ е во согласност со наставната програма и ја опфаќа наставната материја која е предвидена за теоретскиот дел од предметот Ортопедија со трауматологија и претставува основно учебно помагало од каде студентите можат да стекнат со основните информации од најчестите заболувања, односно повреди кои се предмет на изучување од оваа област.

Податоци за обемот на ракописот: Скриптата „Ортопедија со трауматологија“ содржи 110 страници, ги опфаќа основните информации за најчестите заболувања со кои се среќаваат медицинските лица во својата пракса, материјата е јасно претставена, содржи голем број на слики кои го дополнуваат текстуалното изразување и според обемот и содржината ги задоволува критериумите адекватно на бројот на часови и според одредбите од Правилникот за единствените основи за остварување на издавачката дејност на Универзитет „Гоце Делчев” во Штип.

Податоци за постоење на сличен или ист наслов: Учебно помагало во облик на скрипта со опфатеност на најчестите заболувања во ортопедијата досега не е објавен на Универзитетот „Гоце Делчев“ и истата претставува корисно помагало во стекнувањето на основните информации од областа на ортопедијата со трауматологија за студентите од предвидените студиски програми.

Краток опис на содржината: Скриптата ги содржи следните наслови:

1. **Вовед** – Се наведуваат некои историски податоци за развојот на ортопедијата како посебна гранка на медицината, со акцент на историските моменти кои ги одбележуваат базичните придонеси за развој на истата.
2. **Преглед на заболувања на локомоторниот апарат и дијагностички методи** - ја наведува патологијата со која се занимава ортопедијата и ги набројува основните дијагностички помагала кои се користат во истата.

3. **Ортози** – Информативен пристап за начинот на современ конзервативен третман во ортопедијата и трауматологијата.
4. **Градба на коска** - ја објаснува анатомско-хистолошката градба на коската која е од голема помош да може да се разберат заболувањата на локомоторниот апарат.
5. **Скршеници (фрактури)** - спомнати се најчестите типови и облици на фрактури, физиологијата на зараснување на фрактурите, времетраењето и клиничките карактеристики на истите.
6. **Нормално зараснување на коска** - го објаснува физиолошкиот процес на зараснување.
7. **Нарушено зараснување на коска** - го дефинира поимот на нарушено зараснување, типови и причините поради кои може да дојде до истото, кои се основните дијагностички постулати за поставување на дијагнозата.
8. **Остеомиелитис** - опфатени се сите видови на инфекции на коските и зглобовите како исклучително важно поглавје во ортопедијата, каде што е објаснета клиничката слика, дијагностичката постапка и третманот на ова заболување.
9. **Артроза** - ги објаснува дегенеративните заболувања на зглобовите како најчеста патологија во ортопедијата, патомеханизмот на нејзиното настанување, доминантните тегоби во клиничката слика, основните рентгенолошки карактеристики и современиот пристап на дијагноза и лекување на истите.
10. **Дегенеративно заболување на коленото (Gonarthrosis)** - како најчесто дегенеративно заболување е со посебен акцент во склопот на артрозите.
11. **Ревматоиден артритис** - се објаснети основните патохистолошки карактеристики, начинот на поставување на дијагнозата, најчестите локализации на заболувањето и ортопедскиот пристап во неговото лекување.
12. **Остеопороза** - направен е експлицитен пристап во објаснувањето на заболувањето, јасно прецизирана дефиницијата, етиолошките предиспозиции за настанување на заболувањето, техничката дијагностичка постапка, превенцијата и лекувањето и третманот на компликациите, како и мерките за спречување на настанување на компликациите.
13. **Повреди на менискуси** - наведени се анатомските карактеристики, механизмите на повреда кои доведуваат до оштетување на менискусите, клиничката манифестација на повредите, дијагностичката постапка и современиот начин на лекување.
14. **Повреди на преден и заден вкрстен лигамент** - наведени се анатомските карактеристики, механизмите на повреда кои доведуваат до оштетување на лигаментарниот апарат на коленото, клиничката манифестација на повредите, дијагностичката постапка и современиот начин на лекување.
15. **Повреди и болести на периферни нерви** - ги опфаќа најчестите каналикуларни синдроми, со посебен осврт на невролошките манифестации како дијагностички карактеристики, електромиографската дијагноза и хируршкиот третман.
16. **Церебрална парализа** - го започнува поглавјето на детска ортопедија и објаснети се причините кои доведуваат до појава на ова заболување, облици и форми кои можат развојно клинички да се манифестираат, раниот пристап во превенирање на развојните компликации палијативниот и радикалниот начин на лекување.
17. **Вродена дисплазија на колк (LCC)** - како најчесто вродено развојно заболување е објаснето од етиолошки аспект, прецизно се објаснети клиничкиот преглед со мануелните постапки за дијагноза, софистицираниот ултразвучен скрининг, конзервативниот и оперативен начин на лекување.
18. **Функционална анатомија на стапалото** - како посебен дел на локомоторниот апарат ги опфаќа најчестите заболувања во детската возраст, клиничката манифестација на одделните заболувања, превенцијата и лекувањето на промените.
19. **Тортиколис** - го опишува заболувањето, причините кои можат да доведат до ова нарушување, физикалниот третман како ран и неинвазивен начин на лекување и оперативниот кај потешките облици на заболување.
20. **Деформитети на 'рбетен столб** - се објаснети од етиолошко-патоанатомски аспект, потоа се надоврзува врз база на патоанатомските промени на рентгенолошките

карактеристики на промените на 'рбетниот столб, термилошките разлики на лошо држење на телото од сериозен облик на заболување, кои се дијагностичките моменти за оцена дали лекувањето ќе се третира со физикален третман, ортопедско помагало или оперативно.

21. **Епифизни афекции** - Информативен пристап на најчестите епифизни нарушувања, возраста во која се јавуваат, рентгенолошките карактеристики и начинот на лекување.

ЗАКЛУЧОК

Скриптата „Ортопедија со трауматологија“ од доцент д-р Јасмин Циривири претставува корисно учебно помагало каде што студентите од студиските програми кои го изучуваат ова поле од медицината можат да се стекнат со базичните информации, да добијат јасна претстава за опфатените делови од ортопедијата во согласност со наставната програма, да се запознаат со основните клинички, дијагностички и терапевтски принципи. Ракописот ги задоволува критериумите за објавување како скрипта по предметот Ортопедија со трауматологија.

Рецензенти:

Д-р **Мирче Симеонов**, редовен професор во пензија, с.р.
Д-р **Љупчо Каревски**, редовен професор во пензија, с.р.